

LENGYEL BARLANG- KUTATÓK KUBÁBAN

A Lengyel Alpin Klub 1961. őszén barlangkutató expedíciót indított útnak Kubába a Kubai Földreform Intézet (Instituto Nacional de Reforma Agraria) és személyesen Antonio Nuñez Jimenez professzor meghívására. Az expedícióban az alábbi 9 személy vett részt: Maciej Kuczyński mérnök (Varsó), az expedíció vezetője; Przemysław Burchard (Varsó), mint helyettes vezető; dr. Ryszard Gradziński, Władysław Danowski mérnök, dr. Andrzej Radomski, Wiesław Maczek mérnök (valamennyien Krakóból), dr. Jerzy Tomaszewski (Torun), Marian Mitan (Zakopane), Tadeusz Wojtera (Katowice).

Az utazás 1961. szeptember 26-tól 1961. október 13-ig tartott a „Piast” lengyel tengerjáró fedélzetén. Kuba földjén több mint három hónapot töltöttek. (1961. október 13-tól 1962. január 20-ig).

A működés első központja a *Pinar del Rio* tartományban a *Sierra de los Organos* hegység volt. Itt felfedeztek egy új barlangot, a *Cueva del Amistad*-ot (3820 m hosszú). A barlangban legyöztek több földalatti tavat, amelyek hosszúsága elérte a 160 métert. Ezenkívül átkutattak tizegynéhány más barlangot is, mint a *Pio Domingo*-t, a *Cueva Rio Caliente*-t, *Perfecto*-t stb.

Eladio Elso Alonso, a havannai katonai barlangkutató csoport vezetője. (J. Tomaszewski felv.)

Az expedíció tagjai átkelnek egy patak fölött. (M. Mitan felv.)

Ezt követően a kubai speleológusok társaságában, akik az *Investigaciones Subterráneas MNR* (katonai csoport) és a *Grupo Exploraciones Científicas* (Havanna) munkatársai voltak, a többi 5 tartomány beutazására került a sor. *Matanzas* tartományban átkutatták a kb. 2 km hosszúságú *Cueva Grande de Santa Catalina* barlangot, amelynek hőmérséklete meghaladja a 40 °C-ot; itt igen sok denevér, valamint a *Maja de Santa Maria* fajhoz tartozó kígyó van. Ezek a kígyók a denevérekre vadásznak. A barlangban jelentős denevér-guano rétegek vannak.

Las Villas tartományban a *Caguanes* szigetre vezetett a lengyel expedíció útja, ahol kb. egy négyzetkilométernyi területen megvizsgáltak és feltérképeztek mintegy 7 km-nyi barlangjáratot. Itt hatalmas guano készleteket tártak fel a lengyel kutatók, akik egy barlangban verték fel főhadiszállásukat.

Ugyanebben a tartományban a lengyel csoportnak (7 fő) sikerült átkelnie a *Rio Jatibonico del Norte* földalatti folyosóján, 1,5 km hosszúságban, ár ellen. Ez volt az első áthaladás ezen a barlangon.

Camaguey tartományban, a *Sierre de Cubitas* hegységben két zsomboly legyőzésére került sor. Az

egyik a *Cueva Rollando*, amelynek mélysége 122,5 méter, fenekén tó van. Leszállás 80 méterig szabadon ereszkedve, a felszállás kötélhágcsó segítségével történt. A másik zomboly a *Cueva Mayama*, 85 méter mély.

Oriente tartományban, a *Sierra Maestra* hegységben, a kubai katonai barlangkutatókkal együtt a *Pozo Prieto* barlang ellen indítottak támadást. Ez a francia „gouffres”-ra emlékeztető barlangrendszer, amely a vizesések miatt nagyon nehezen járható. A hét egymást követő vizesés közül a legnagyobb 40 m esésű volt, a leereszkedés vízsugarak között ment végbe. Az egyesített kutatócsoport elérte a barlang fenekét 380 m mélységben. A *Pozo Prieto* nemcsak Kuba, hanem az egész nyugati félteke ma ismert legmélyebb barlangja. Az akció közben a résztvevők egyike (P. Burchard) balesetet szenvedett, karját és bordáját törte. A barlang fenekét végül is hárman érték el: W. Maczek és W. Danowski a lengyelek közül, valamint Nicasio Vina hadnagy Santiago de Cuba-ból.

Az utolsó vállalkozás a *Fuentes-barlang* elleni támadás volt. Ezt a barlangot is lengyelek fedezték fel a *Sierra de los Organos* hegységben. Itt összesen több mint 10 km barlangfolyosót kutattak át, amelyek keresztül-kasul járnak a *Mogote Virgen* hegláncot.

Az expedíció által megtett földalatti utak együttes hosszúsága meghaladja a 94 kilométert. Ebből több mint 21 km új felfedezés.

Befejezésül Havannában tudományos gyűlésekre került a sor a következő kubai tudósok közreműködésével: A. N. Jimenez professzor, Salvador Massip professzor, Rivero de la Calla professzor. A gyűlések

helye a kubai Szepeológiai Múzeum volt. Ezt a múzeumot a *Sociedad Espeleologica de Cuba* szervezte meg; alapítási éve 1940.

A Kuba területén levő barlangok összes száma nem ismeretes, de becslés szerint 10 000 felett van. Ebből a számból teljesen átvizsgáltak kb. 80-at, a lengyel expedíció ehhez hozzátett tízegynéhányat. Kuba legnagyobb barlangja, a *Cueva Santo Thomas*, 14 km hosszú. A következő a *Fuentes* (ezt lengyelek fedezték fel 1961-ben) több, mint 10 km hosszúságú; a harmadik, a *Cueva de Amistad* (szintén lengyelek fedezték fel) 3820 m.

Mindezek a barlangok a *Sierra de los Organos* hegységben vannak. A legmélyebb barlangok az ország keleti részében találhatók; ezt a részt azonban speleológiai szempontból kevésbé kutatták át.

A felszerelés és az oda-visszautazás költségeit a Lengyel Alpin Klub fedezte; a teljes költség mintegy 120 ezer zlotyot tett ki. A kubai tartózkodás és működés költségeit a kubai intézmények viselték, főleg a Földreform Intézet.

Az expedíció felszerelése: trópusi sátrak, teljes táborfelszerelés, alpinista felszerelés (nylonkötelek, kampók, karabinerek stb.), kötélhágcsók 200 m összhosszban, felfújható csónakok, könnyűbúvár felszerelés, szállítózsákok, elektromos és karbid-lámpák. A felszerelés összes súlya 800 kg. A csapat tagjai a magukkal vitt 13 fényképezőgéppel kb. 8000 fényképfelvételt készítettek. Az expedíció fontosabb eseményeit mozgófilmen is megörökítették.

Przemyslaw Burchard

A lengyel és a kubai barlangkutatók földalatti főhadiszállása. (P. Burchard felv.)

